

Østfold ringmerkegruppe

Saksbehandler, innvalgstelefon

Gunnar Bjar, 69247120

Att. Rune Aae

Dispensasjon for ringmerking av skjeggmeis i Øra og Skårakilen naturreservater

Fylkesmannen gir dispensasjon for fortsatt ringmerking av skjeggmeis i naturreservatene Øra og Skårakilen. Dispensasjonen gjelder t.o.m. 10.04.2021. For Øra gjelder dispensasjonen ikke for periodene med ferdselsforbud. Fylkesmannen varsler samtidig at det ikke kan påregnes dispensasjon for forlengelse av det pågående prosjektet ut over dette.

Bakgrunn for saken

Vi viser til søknad av 24.06.2020 om fornyet merketillatelse for skjeggmeis i Øra og Skårakilen naturreservater.

Det er søkt om tillatelse til bruk av 3 nett á 9 m i begge reservatene, lokalisert som vist på flybilder som inngår i søknaden. Søknaden gjelder for perioden 01.08.2020-10.04.2021.

Lovgrunnlag

Øra naturreservat

Naturreservatet ble opprettet 28.09.1979. Gjeldende verneforskrift ble vedtatt 16.04.2010. Formålet med vernet er å bevare et område med truet, sjelden og sårbar natur, og med særskilt betydning for biologisk mangfold, med spesielle naturtyper i form av et viktig våtmarksområde og strandenger med naturlig tilhørende plante- og dyreliv. Området utgjør en spesiell forekomst ved at det er et område med aktiv erosjon, massetransport og oppbygging av masser. I deler av området er formålet å bevare et verneverdig skogsområde i sin naturgitte tilstand.

I henhold til verneforskriften § 3 nr. 1 er vegetasjonen, herunder døde busker og trær, vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting og såing av trær og annen vegetasjon er ikke tillatt.

I henhold til § 3 nr. 2 er dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt. Bruk av skytevåpen er forbudt. Hunder skal holdes i bånd i perioden f.o.m. 1. april t.o.m. 31. oktober.

I henhold til § 3 nr. 3 må det ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger.

I henhold til § 5 nr. 4 er all ferdsel innenfor to områder som på vernekartet er merket A og B, forbudt i periodene 01.04 - 15.07 og 15.08. - 30.09.

Skårakilen naturreservat

Naturreservatet ble opprettet 08.05.1992. Formålet med vernet er å bevare et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området.

I henhold til verneforskriften kap. IV nr. 1 er all vegetasjon i vann og på land er vernet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Nye plantearter må ikke innføres.

I henhold til kap. IV nr. 2 er alt vilt, deres hi, reir og egg vernet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Jakt, fangst og bruk av skytevåpen er forbudt. Hunder skal holdes i bånd i tiden f.o.m. 1. april – t.o.m. 31. oktober. Utsetting av vilt er ikke tillatt.

I henhold til kap. IV nr. 3 må det ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger.

Dispensasjonshjemmel

Forvaltningsmyndigheten gjøre unntak fra forskriftene dersom det ikke strider mot vernevedtakenes formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8-12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Fylkesmannens vurdering

Ringmerkingsprosjektet startet opp i 2006, da skjeggmeis var en relativt nyetablert art i norsk fauna. Øra og Skårakilen utgjorde ett av tyngdepunktene i den norske bestanden. Fylkesmannen i Østfold så det da som riktig å gi dispensasjon for ringmerking i reservatene for at man skulle kunne få mer kunnskap om artens forekomst i Norge, og ikke minst om trekkforhold. De første årene ble det ringmerket mange fugler årlig, men senere har ringmerkingsaktiviteten – og antall ringmerkede fugler – variert mye. Aktiviteten har i all hovedsak vært drevet av en enkelt person som har nedlagt en betydelig innsats.

Fylkesmannen fører en restriktiv praksis når det gjelder ringmerking i naturreservater. «Generell» ringmerking tillates normalt ikke, derimot gis det i en viss utstrekning dispensasjoner knyttet til konkrete prosjekter eller langsiktig overvåking. Skjeggmeis er nå en vel etablert art i Norge, og den begrunnelsen man hadde for å tillate ringmerking i reservatene i 2006, veier etter vår oppfatning ikke like tungt. På denne bakgrunn mener vi at det pågående ringmerkingsprosjektet i

naturreservatene i Øra og Skårakilen bør avsluttes. Vi vil imidlertid tillate ringmerking ytterligere en sesong, fra høsten 2020 til våren 2021.

Det aktuelle området i Øra naturreservat ligger innenfor det som i verneforskriften er beskrevet som område A. Her er det som nevnt ferdselsforbud i to perioder. Vi ønsker ikke ringmerkingsaktivitet her i disse periodene.

Vi ønsker å få tilsendt en oppsummerende rapport som beskriver resultatene av ringmerkingsprosjektet i naturreservatene etter at den forestående ringmerkingssesongen er avsluttet.

Våre vurderinger når det gjelder naturmangfoldloven §§ 8-12 er de samme som ble gjort av Fylkesmannen i Østfold i 2018:

Vi vil her særlig nevne at kunnskapsgrunnlaget for å vurdere søknaden anses som godt (§ 8). I henhold til føre-var-prinsippet (§ 9) kan ikke vi se at omsøkte tiltak vil innebære vesentlige usikkerhetsmomenter knyttet til verneverdiene i reservatene. Føre-var-prinsippet tillegges dermed liten vekt i denne saken. Omsøkte tiltak er av begrenset karakter og vil dermed ikke medføre at samlet miljøbelastning blir større enn det som kan aksepteres (§ 10). Det benyttes skånsomme metoder under arbeidet (§ 12). § 11 anses som lite aktuell i denne sammenheng.

Vi legger til grunn at ringmerkingsaktiviteten fortsatt vil bli utført på en forsvarlig måte, og at den således ikke vil være i strid med verneformålet i de to verneområdene og ikke vil kunne påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket kan følgelig tillates i medhold av naturmangfoldloven § 48.

Vedtak

Fylkesmannen gir dispensasjon for ringmerking av skjeggmeis i naturreservatene Øra og Skårakilen, med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Dispensasjonen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Dispensasjonen gjelder 3 nett á 9 m i hvert av verneområdene, plassert slik det er vist i søknaden.
- Dispensasjonen gjelder f.o.m. 01.08.2020 t.o.m. 10.04.2021.
- Det gis ikke dispensasjon fra ferdselsforbudet i område A i Øra naturreservat.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt og kunne forevises oppsyn og politi.
- En rapport som oppsummerer resultatene av ringmerkingen i perioden 2006-2021 sendes Fylkesmannen innen utgangen av 2021.

Fylkesmannen har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes nødvendige tillatelser etter annet lovverk, og Fylkesmannen vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jmfør forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen sendes til Fylkesmannen. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha

betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Gunhild Dalaker Tuseth
avdelingsdirektør
Klima- og miljøvernavdelingen

Gunnar Bjar
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent